

A kisbéri-félvér lófajta tenyésztési programjának 5. sz. melléklete

Kisbéri-félvér lovak sajátteljesítmény-vizsgálata

Módosítva: 2025. március 16.

A teljesítményvizsgálatok célja a tenyészállatok tenyészértékének minél pontosabb becslése.

A kétlépcsős szelekció elveinek megfelelően az őseik alapján kiválasztott állatok tenyészérték-becslése a teljesítményvizsgálatokban is két részletben történik:

Első lépcsőben a tenyésztésre való alkalmasság megállapítása

- a származás értékelésével
- küllemi bírálattal és
- sajátteljesítmény vizsgálattal.

Második lépcsőben a tényleges tenyészérték és örökítőkéesség megállapítása

- az ivadékok teljesítményének vizsgálatával és
- küllemi bírálatával.

1. A származás értékelése

A származás értékelése a 4 ősi soros származási lap alapján történik. A kancák származását pontozással értékeljük a fajtaazonosság és az ősök értékei alapján, a ménék származásánál figyelembe kell venni, hogy a születendő csikók származása megfeleljen a tenyésztési programban meghatározottaknak.

2. Küllemi bírálat

A küllemi bírálatokat a tenyésztő egyesület által kijelölt bírálóbizottság végzi.

A bírálatot megelőzi a testméretek felvétele az általános részben lefektetett elvek szerint.

3. Sajátteljesítmény-vizsgálat

3.1. Kancák: Az alapminősítés a származás értékeléséből és a küllemi bírálatból áll.

3.1.1. A származás értékelése:

A fajtaazonosság számítása a 4.ősi sorban történik.

kisbéri-félvér ős	2 pont
egyéb, a tenyésztési szabályzatban elfogadott ős	1 pont
minden más és ismeretlen	0 pont

Maximálisan elérhető **32 pont.**

Az ősök értékeinél a közvetlen ősök alapján.

a fajtában kiemelkedő ős	4 pont
átlagos ős	2 pont
nem kívánatos ős	0 pont

Maximálisan elérhető: **8 pont.**

3.1.2. Küllemi bírálat:

A kancák felnőttkori küllemi bírálata legkorábban 3 éves korban történhet, legkésőbb a 4 éves kor betöltésének évében, év végéig szükséges. Egyéb esetben (idősebb korban a Méneskönyvbe kerülő kancáknál) a bírálatot legkésőbb a törzskönyvbe vétel évében kell elvégezni.

100 pontos küllemi bírálat és 60 pontos mozgásbírálat (1. melléklet)

Az egyes bírálati szempontok értékelése:

5 pontos skálán	10 pontos skálán	
5	10	kiváló
4,5	9	igen jó
4	8	jó
3,5	7	közepesnél jobb
3	6	közepes
2,5	5	hibás
2	4	rossz
2 alatt	4 alatt	tenyésztésből kizáró súlyos alkati hiba

A kancák abban az esetben vehetők tenyésztésbe a fajtában, ha alapminősítésben elérik a következő értékeket:

Marmagasság: 155 cm

Küllem: 60 pont

Mozgás: 32 pont

Standard méretek: (3 éves vagy idősebb kancák esetén) marmagasság (bot): **163 cm**. Marmagasság (szalag): **173 cm**. Övméret: **186-195 cm**. Szárkörméret: **20.5-21.5 cm**.

Az alapminősítésen megszerezhető összesen 200 pont. A pontszám az alábbi táblázat szerint határozza meg a kancák törzskönyvi osztályba sorolását:

Alaposztályzatok:

<u>Oszt.</u>	<u>Méret</u>	<u>Szárm.</u>	<u>Küllem</u>	<u>Mozgás</u>	<u>Összesen</u>
I.	ST	27 p.<	75 p.<	40 p.<	142 p.<
II.	ST $\pm$ 3/0.5 cm	23-27 p.	66-75 p. 36-40 p.		125-141 p.
III.	>ST $\pm$ 3/0.5cm	< 23 p.	< 66 p.	< 36 p. < 125 p.	

ST = standard méret.

A négy minősítési szempont közül egyben lehet a kategóriájánál alacsonyabb besorolású.

Elit osztályzatok:

"Elit" Min.130 p. alapminősítés, + maga vagy valamely ivadéka mén vagy kanca sajátteljesítményvizsgán, illetve a minősítő versenyek kiírása szerint (2. melléklet) vagy a Magyar Ló Kupán premizált eredményt ért el, vagy legalább 2 ivadéka I. osztályú minősítést kapott.

"Tenyésztési Elit" Min.130 p. alapminősítés, legalább 6 megszületett csikó, melyből 3 legalább II. osztályú kanca vagy bejelentett sportló, vagy 1 a fajtában tenyésztésre elfogadott fedezőmén.

"Szuperelit" Min.130 p. alapminősítés, + saját maga, vagy legalább egy ivadéka valamely sportág

Kisbéri-félvér ménék sajátteljesítmény-vizsgálata

A ménék sajátteljesítmény-vizsgálata 3 lépcsőből áll:

- ménvizsga-beutaló
- ménvizsga
  - elővizsga minimum 3 évesen. A központi elővizsga rendezvényén ménvizsga-beutaló is szerezhető, ebben az esetben a ménjelöltnek csak egyszer kell a feladatokat teljesíteni. Az elővizsga nem kötelező, hanem választható lehetőség azoknak a méneknek, amelyekkel fiatal korban szeretné a tulajdonos elkezdni a fedeztetést. Az elővizsga után a 3 éves korban elővizsgázó méneknek legfeljebb 3 év múlva, az idősebb korban elővizsgázó méneknek legfeljebb 2 év múlva kell letenni a központi STV-t.
  - központi STV. Teljesíthető ménvizsga-beutalóval, illetve elővizsga után is, a meghatározott időkorláton belül. Amennyiben a mén nem teljesíti az STV-t (illetve a helyettesítő versenyteljesítményt), a tenyésztési engedélye visszavonásra kerül. A Tenyésztői Bizottságnak a mén esetleges maradandó sérülése esetén mérlegelési joga van.
- versenyteljesítmény

A központi STV-t ki lehet váltani versenyteljesítménnyel. A versenyteljesítmény szintjének magasabbnak kell lennie a vizsga szintjénél, ld. később.

Különleges esetekben a mén az első három lépcső kihagyásával, versenyteljesítmény alapján is kaphat tenyésztési engedélyt. (Teljesítményszintek szakáganként ld. később.)

1. **Ménvizsga-beutaló**
  - a) származás megítélése –a ménjelölt származása feleljen meg a kisbéri-félvér fajta tenyésztési programjában meghatározottaknak (ld. a keresztezési partnerekre vonatkozó részt is.).
  - b) küllemi- és mozgásbírálata az 1. melléklet szerinti bírálati lapon
  - c) szabadonugró feladat teljesítése a ménjelölt felkészültségének megfelelően, főképpen készségfelmérés céljából.

A ménvizsga-beutalót nyilvános ménszemlén szerezhetik meg a ménék, ahol a bírálatot legalább 4 egyesületi bíráló végzi.

2. Ménék központi sajátteljesítmény-vizsgálata

2.1. Központi elővizsga

Annak érdekében, hogy a legjobb ménék már fiatal korukban tenyésztésbe vonhatók legyenek, lehetőség van ideiglenes tenyésztési engedélyt szerezni, az alábbiak szerint:

- Elővizsgát csak beutalóval rendelkező ménék tehetnek. A beutaló megszerezhető az elővizsga-rendezvény keretei között is, ez esetben a feladatokat csak egyszer kell teljesíteni.
- Elővizsgát az adott évben minimum 3 éves kort betöltő ménjelölt tehet.
- Az elővizsga minden évben egyszer, tavasszal kerül megrendezésre, központi helyszínen.
- Az elővizsga feladatai megegyeznek a beutalószerző feladatokkal
- Azon ménnek, amelyek küllemi bírálaton minimum **72** pontot, mozgásbírálaton minimum **40** pontot szereztek, és a szabadonugróban megfelelő készség és stílus mellett teljesítették a 120 cm-es magasságot, ideiglenes tenyésztési engedélyt kapnak
- A sikeres elővizsgát tett ménék elnevezése **ménjelölt, időben korlátozott tenyésztési engedéllyel**.
- A ménjelöltnek legkésőbb az elővizsga utáni 3. évben, idősebb korban elővizsgát tett méneknek a 2. évben sikeres központi STV vizsgát kell tennie, amivel a fajtában **Fedezőmén minősítést, és végleges tenyésztési engedélyt kap.**
- Amelyik ménjelölt a meghatározott időn belül, bármilyen oknál fogva nem teszi le a központi STV-t, annak a tenyésztési engedélye visszavonásra kerül mindaddig, míg a vizsgát, annak minden részfeladatát sikeresen nem teljesíti. Vis major esetben a tenyésztői bizottságnak van döntési joga a tenyésztési engedély visszavonásáról, vagy véglegesítéséről. (pl. maradandó sérülés.)
- A központi STV sporteredményekkel is kiváltható, ugyanakkor cél, hogy minél több mén vegyen részt az egyesület központi ménvizsgáján akkor is, ha egyébként sportkipróbáláson van. Ezt az egyesület saját eszközeivel ösztönzi.

2.2. A központi ménvizsga részvételi feltételei

Központi Ménvizsgára a vizsga évében 4. életévüket betöltött ménjelöltek bocsáthatók. Bottal mért marmagasság minimum 160 cm, ménvizsga-beutaló,-vagy sikeres elővizsga.

- a) A méncsikó tulajdonosának a ménvizsga-felhívásban meghirdetett jelentkezési határidőig az Egyesület tenyésztésvezetőjénél be kell jelentkeznie a vizsgára, egyeztetnie kell a feltételeket és nyilatkoznia kell a méncsikó felkészítésének időtartamáról, valamint a kiképzést végző személyéről. A tenyésztésvezető ekkor felhívja a vizsgára jelentkező figyelmét a vizsgafeltételek betartására, és a vizsga ünnepélyességéhez tartozó öltözködési szabályokra.
- b) A vizsgahelyszínre érkezéskor a méncsikó csak akkor rakodható le, ha rendelkezik a vonatkozó állategészségügyi előírások szerint kitöltött lóútlevéllel.

A levizsgázott mén akkor állhat tenyésztésbe, ha a származása DNS-vizsgálattal igazolt.

Csak egészséges, ápolat, jó kondícióban lévő mén bírálható. Elhanyagolt, sérült, nem megfelelően előkészített ló esetén a bizottság a mén vizsgáztatását megtagadja.

2.2. A ménvizsga lebonyolítása

A ménvizsga szervezője, rendezője és lebonyolítója az Egyesület, így a vizsga és bírálat feltételeit teljes körűen az Egyesületnek kell biztosítania. Ha az Egyesület a ménvizsgát más szervezettel kívánja elvégeztetni, akkor a rendezési feltételek fejezetben írtak szerint kell eljárni.

A ménvizsgán csak szakszerűen felkészített mén vizsgáztatható. Hiányos felkészültség esetén vizsga előtt az Egyesületnek, megkezdett vizsga közben a vizsgabizottságnak a vizsgáztatást meg kell tagadni.

A ménvizsgát a rendező tenyésztő szervezet bonyolítja le, színvonaláért, az ünnepélyes alkalomhoz illő öltözetért és viselkedésért felelős.

A lovasok, felvezetők, tulajdonosok csak az alkalomhoz illő ruházatban, a bíráló bizottság elnökének engedélyével, kapcsolódhatnak be a vizsgáztatásba.

Az Egyesület a vizsga szakmai lebonyolításával technikai vezetőt bíz meg, aki felelős a vizsgán szereplő lovak és a velük foglalkozó emberek tevékenységéért, a vizsga zökkenőmentes lebonyolításának szakmai és technikai feltételeiért.

A szabadonugró feladatban az Egyesület technikai vezetője igénybe veheti a mén felkészítőjének segítségét. A feladat megoldásába külső segítségként legfeljebb négyen kapcsolódhatnak be, akik a vizsgáztató vezetésével végezhetik munkájukat.

A vizsgabizottság elnökét és tagjait a rendező egyesület bízza meg. A rendező egyesület gondoskodik róla, hogy a vizsga lebonyolításához szükséges bizottság és a segítők kellő számban a vizsgán megjelenjenek.

A ménvizsga-eredményeket a vonatkozó jogszabályok szerinti tenyésztési hatósággal hitelesíttetni kell.

2.3. A ménvizsga lebonyolításának technikai feltételei:

A ménvizsga technikai lebonyolításához szükséges feltételrendszert az Egyesületnek kell biztosítania. Gondoskodnia kell róla, hogy az eszközök (akadályok, lovarda, talaj, felszerelés a bíráló bizottság működéséhez szükséges feltételek stb.) a vizsga szakszerű és ünnepélyes lebonyolítását elősegítsék.

Az egyes részfeladatokat úgy kell térben és időben elhelyezni, hogy egyik vizsgázó lovat se zavarja sem másik ló, sem közönség, bíró vagy bármilyen, befolyásolható külső hatás. A vizsga részletes időbeosztását úgy kell elkészíteni, hogy a vizsgázó lovaknak, az észszerűség határain belül, optimális legyen.

Az Egyesületnek gondoskodnia kell a jelenlévők szakszerű, folyamatos tájékoztatásáról. Ennek érdekében a vizsgázó lovak adatait tartalmazó programfüzetet kell készítenie, és vizsga közben gondoskodnia kell a vizsgázó lovak folyamatos bemutatásáról.

Általános szabály szerint a vizsga helyszínének meg kell felelnie a lovasversenyek

lebonyolításához szükséges feltételrendszernek.

A ménvizsga lebonyolításához szükséges eszközrendszer főbb elemei:

- a) Küllemi bírálat:
  - elővezető négyszög "Kódex" szerint,
  - kijelölt felvezetési út a mozgásbírálatához
  - a közönség elhelyezése a bíráló bizottság asztalától legalább 5 méterre felállított kordonon kívül,
  - a bírálókat és a közönséget az időjárási viszonyoktól lehetőség szerint tetővel (sátor, fedett lovarda) védeni kell,
  - a küllemi bírálat helyszínén a talajnak szilárdnak és rugalmasnak kell lennie,
  - a lábvégek bírálatát egyenes, kemény talajon kell végezni.
- c) Mozgásbírálat szabadon, szabadon ugrás:
  - szabadonugró folyosó, vagy fedett lovarda,
  - a karám rúdjaiknak erősnek és épnek kell lennie, a fedett lovarda lambrinjának épnek kell lennie, a balesetek elkerülése érdekében,
  - a talajnak egyenesnek és rugalmasnak kell lennie,
  - akadálypark.
- d) Mozgásbírálat:
  - elsődleges személyi feltétel: 18. életévét betöltött személy vezethet fel lovat, amennyiben nem áll tudatmódosító szer hatása alatt.
  - Legalább 20 x 40 méteres, egyenes és rugalmas talajú fedett lovarda, vagy alkalmas talajú kültéri pálya, amelyen minden ló egyforma eséllyel teljesíthet.
- e) Lovas alatti ugratás
  - lovas: rajtengedély-vizsgálattal vagy igazolható versenyzői múlttal rendelkező lovas.
  - akadálypark, legalább 10 ugrás felállításához,
  - megfelelő méretű és talajú pálya és elkülönített melegítőpálya.
- f) Csoportos előlovaglás:
  - 20 x 60 m-es rugalmas talajú, elkerített lovarda, és ugyanekkor méretű melegítőpálya.
- g) Terepverseny:
  - A kiírásnak megfelelő hosszúságú pálya, amelynek talaja alkalmas a sérülésmentes lovaglásra nagy iramban is.
  - 6 db természetes jellegű akadály.
  - Megfelelő hosszúságú, kijelölt szakasz a vágtáz vizsgálatához.

A lovak számára boxos elhelyezést kell biztosítani.

A ménvizsga 2 feladatcsoportból áll (egy rendezvényen belül): nyereg nélküli és nyereg alatti, illetve fogatban teljesített feladatcsoportból.

Értékelés: Küllem és mozgás (100 + 100 pont) a vizsga első napján
 Szabadonugró (200 pont) a vizsga első napján – Elővizsgát tett ménjelöltek esetében nem kötelező
 Nyereg alatti vagy fogatos vizsga (max. 200 pont) a vizsga második és harmadik napján
 + a viselkedésbírálat 20 pont

2.3.1. Nyereg nélküli feladatcsoport:

2.3.1.1. Küllemi bírálat: a 3.1.2. pontban részletezett bírálati feltételekkel, 100 pontos bírálati lapon (az 1. sz. mellékletből csak a 100 pontos - állóbírálat – részt kell használni). A minimálisan elérendő pont: 70. Ha bármely tulajdonság nem éri el a 3 pontot, az kizáró ok.
 A lábvégek bírálatát kemény talajon történik.

2.3.1.2. Mozgásbírálat:

A lépés bírálata elővezetve, az ügetés szabályosságának bírálata szintén elővezetve, az ügetés minősége és vágta bírálata szabadon, fedeles lovardában vagy alkalmas talajú karámban történik. A bírálatot lehet a szabadonugró bírálattal egyidejűleg, vagy sok részvevő esetén attól függetlenül, külön is elvégezni.

Pontozás:

Lépés:

tértnyerés	0-5 pont
akció	0-5 pont
lendület	0-5 pont
ütemesség	0-5 pont
szabályosság	0-10 pont

Ügetés:

tértnyerés	0-5 pont
akció	0-5 pont
lendület	0-5 pont
rugalmasság	0-5 pont
ütemesség	0-5 pont
szabályosság	0-10 pont

Vágta:

tértnyerés	0-5 pont
akció	0-5 pont
lendület	0-5 pont
rugalmasság	0-5 pont
ütemesség	0-5 pont
szabályosság	0-10 pont

Összesen: 100 pont

Értékelés:	kiváló	5
	jó	4
	közepes	3
	gyenge	2
	rossz	1

A megfelelés feltétele a legalább 3 pont minden komponensre, a szabályosság esetében 6 pont.

Maximálisan elérhető: 100 pont

Minimum elérendő a megfeleléshez: 60 pont.

2.3.1.3. Szabadonugró:

Célja: A vizsgáló egyedek ugróképességének, ugróstílusának és ugrókészségének felmérése.

Amennyiben a ménjelölt alapvizsgával rendelkezik, a szabadonugratás a ménvizsgán nem kötelező.

Bírálati szempontok:

Stílus:

– *ugrótechnika* (A legkisebb erő kifejtés az adott ugrás teljesítéséhez az ideális)

hát, nyak használata

végtagok zártsága

ugrás íve

elugrási ill. leérkezési pont az ugráshoz képest (távolsága és egyenessége)

vágta minősége, egyensúly

megfelelő vágta hossz az ugrások között, tolodási készség

megfelelő egyensúly az ugrás előtt és utána

egyforma ugrások (egyformán figyelmes, technikás, könnyed minden ugráson)

Képesség:

nehezen megállapítható, inkább csak következtetni lehet rá az adott ugrás teljesítéséből
könnyedség
rugalmasság
elugró erő
lebegőfázis időtartama
vágta minősége

Készség:

a ló hozzáállása az adott feladathoz
figyelmesség
óvatosság
tanulékonyosság (javít a hiba után)
megoldó készség
akarat (kitartás)
együttműködő készség
szemek, fülek helyzete
intelligencia

Ugrófolyosó: ovális alakú, lehetőleg mindkét oldalon zárt.

A szabadonugró folyosót olyan módon kell felépíteni, hogy a lovakat külső hatások a lehető legkevésbé zavarják. Ez történhet fedeles lovardában, vagy szabadban olyan módon, hogy a zavaró tényezőket (közönség, gépkocsi-forgalom, többi ló) fizikailag kell elhatárolni a szabadonugró folyosótól.

Az egyenes hosszának akkorának kell lennie, hogy az első ugrás előtt legalább 5-10 méter, az utolsó ugrás után legalább 15-20 méter szabad hely legyen.

Az ugrások tömör jellegű, de könnyen verhető akadályok legyenek. (biztonsági kanál)

A szabadon ugratás bal kézen, szabad vágatában vagy kézből elengedve történik.

Akadályok összetétele:

Beosztó rúd a földön, utána egy kis méretű X, 6,5-6,8 m távolságra egy beosztó oxer (max. 60 cm), ettől 6,8-7,5 m (1 vágtaugrás) távolságra egy meghívó jellegű oxer vagy triplebar.

Beosztó rudak használata szükség esetén ajánlott a bíráló belátása szerint. Az akadályok közötti távolság a ló jobb teljesítménye érdekében a vezető bíráló belátása szerint változtatható.

A beosztó rudakat és ugrásokat a vizsgáló ló saját adottságaihoz kell igazítani annak érdekében, hogy a ló az optimális elugrási pontra, megfelelő egyensúlyban érkezzen, és a mért ugráson saját képességeihez mérten a legjobbat tudja teljesíteni.

Minimum (belépő ugrásmagasság): 120 cm (60 pont)

Maximum magasság: 160 cm (100 pont) Emelésnél 10 cm-enként 10 pontot kap a ló. A bíráló megítélése szerint ugorhat ennél nagyobb, de pontot arra már nem kap.

Egy magasságon kétszer próbálkozhat a ló, csak az utolsó teljesített ugrásért kap pontot.

Stílus: (Elülső és hátulsó láb használata, bascule, elugrás-talajfogás): 40 pont

Képesség: (Könnyedség/rugalmasság, elugró erő, lebegő fázis optimális időtartama): 30 pont

Készség: (Együttműködőkészség, óvatosság/tanulékonyosság, akarat/megoldókészség): 30 pont

A stílusra, képességre és készségre kapott pontok az összesített vizsgaeredménybe beszámítanak, de amelyik ló a 120 cm-es magasságot teljesítette, annak a szabadonugró részfeladatát a kapott pontoktól függetlenül sikeresnek kell tekinteni. Amelyik a 120 cm-es minimum magasságot második próbálkozásra sem teljesíti, annak a szabadonugró vizsgafeladata sikertelen.

2.3.2. Nyereg alatti vizsga:

A csoportos előlovaglás minden ménjelöltnek kötelező. A díjugrató és a terepfeladat közül a vizsgáztató választhat.

2.3.2.1. Csoportos előlovaglás: A vizsgázó méneket maximum 3 lóból álló osztályokban lovagolják elő, ahol az adott feladat vezető bírójának vezényszavaira a lovakat mindhárom jármódban bemutatják egyenes vonalon és nagy körön, hosszú száron és támaszkodásban is. A bírálók a lovak egyensúlyát, a jármódok tisztaságát, lendületét, a lovak előremenő készségét, együttműködő készségét, lovagolhatóságát figyelik mindhárom jármódban, mely alapján az alábbi összesített pontokat adják. A bírálathoz minimum 3 fő bíráló szükséges. A nem megfelelően lovagolható, ezért balesetveszélyes ló a vizsgát nem folytathatja.

Jármódok	10 pont
Lendület	10 pont
Lovagolhatóság:	10 pont

2.3.2.2. Díjugratás: A mén korának megfelelő nehézségű pálya, 4-5 éves lovak esetén 100 cm magasságú, 5 évesnél idősebb korban vizsgázó lovak esetében 110 cm. A pályán 8-9 akadály van, 9-10 erőkifejtéssel (1 db kettes ugrás).

Elbírálás az „A” szabályhoz hasonló:

- verőhiba 4 hp
- megállás, ellenszegülés 4 hp
- harmadik ellenszegülésnél kizárás
- alapidő túllépése minden megkezdett mp után 0,1 hp

A díjugrató feladat maximum 12 hp-al tekinthető sikeresnek.

A szerzett hibapontok 3-as szorzóval felszorozva kerülnek levonásra az adható 100 pontból, és így kerülnek be a vizsgaeredménybe. (pl 12 hp esetén $100 - 36 = 64$ pont)

Amennyiben a ló a vizsgáztató választása alapján a díjugrató feladatot hajtja végre, utána köteles a tereplovaglás részletes leírásánál látható vágta-szakaszt is teljesíteni.

2.3.2.3. Tereplovaglás:

A terepvizsga célja a lovastusa cross részfeladatának teljesítésére való készség felmérése.

A tereplovaglás felépítése: Cross- és vágta szakasz, állatorvosi vizsgálat. A sorrend nem felcserélhető.

Tereppálya követelményei:

A cross+vágta szakasz együttes hossza 2000-2200m

Ugrások száma: 6-8 számozott ugrás (1 db kombináció építhető)

Erőkifejtések száma: maximum 9

Kombinációk: minimum 2 vágtaugrás, egyenes vonalon.

Akadályok: a mindenkor Lovastusa Szabályzatnak megfelelő típusú akadályok.

Ugrások mérete: 90 cm-nél nem magasabb; 100cm-nél nem szélesebb. Az akadály alapjánál mért szélesség maximum 140cm, legnagyobb leugró 100cm. Sövényezett ugrásoknál +20cm megengedett. Magasság nélküli akadályok szélessége, (jelképes árok) maximum 100cm. Az ugrások frontszélessége minimum 3m. (Ahol szükséges, az akadályok lovagolhatóságát dekorációs elemekkel segítsük.)

Cross-szakasz: 450m/perc

Vágta szakasz:

4 éves ló 500m/perc,

5 éves vagy idősebb ló 520 m/perc

Az alapidőket minden szakaszon külön mérjük.

Több, mint 10% időtúllépés kizárással jár.

Az ugrások mérése a lovastusa szabályai szerint történik. Egyéb kérdésekben az A0 kategória szabályai érvényesek.

A veszélyes lovaglás kizárást von maga után.

Lóról esés vagy bukás esetén kizárás.

Állatorvosi vizsgálat: -1.: 10 perc múlva -2.: További vizsgálatok 10 percenként mindaddig, amíg a pulzus és légzésszám alapértékre vissza nem áll. Amennyiben a ló értékei 30 perc után nem állnak vissza a normál nyugalmi helyzetbe, a ló kizárásra kerül.

Bármely részfeladat-bírónak jogában áll a lovat vizsga közben, ha azt indokoltnak érzi, azonnali állatorvosi vizsgálatra küldeni (pl.: sántaság, látható sérülés, kimerültség). Amennyiben az állatorvos a lovat rendben találja, a vizsga folytatható.

Lovas felszerelése: A vizsga helyszínén lovaglók számára kötelező a helyesen becsatolt, szabványos fejkendő viselése. Gerincvédő viselése kötelező, nem csak vizsga közben, hanem bármikor, ha a lovas terepakadályokon gyakorol. Egyéb felszerelések tekintetében a lovastusa szabályzatban rögzítettek az irányadók.

Terepvizsga: 100 pont a maximum. Levonások:

Vágta/ugrás: időtúllépés (max 10 %) – 0,5 pont/megkezdett másodperc

Első ellenszegülés: - 10 pont

Második ellenszegülés ugyanazon az akadályon: - 20 pont

Második ellenszegülés más akadályon: - 10 pont

Harmadik ellenszegülés: kizárás

2.3.3. Fogatos ménvizsga

1. Díjhajtás 40x80 m-es négyszögben, a mellékelt program szerint:

Díjhajtó STV feladat négyéves lovak részére

FELADATOK			PONT	MEGJEGYZÉS
1.	A X X	Behajtás rövid ügetésben Állj. Köszönés Munkaügetés		
2.	XGMB BX XM	Munkaügetés 20 m átmérőjű félkör jobbra Visszatérés M-hez		
3.	MCHE EX XH HCM M	Munkaügetés 20 m átmérőjű félkör balra Visszatérés H-hoz Munkaügetés Nyújtott ügetés		
4.	MXK K	Nyújtott ügetés K-tól rövid ügetés		
5.	KAF F	A-nál 30 m átmérőjű kör balra, balkézben tartott szárákkal Nyújtott ügetés		
6.	FXH H	Nyújtott ügetés Rövid ügetés		
7.	HCM M	C-nél 30 m átmérőjű kör jobbra, balkézben tartott szárákkal Munkaügetés		
8.	MSBVFDX X	Öt ívű kígyóvonal (minden körív 20 m átmérőjű) Lépés száron		
9.	XG G	Lépés Állj. 10 mp. mozdulatlanság, 3 m hátralépés		
10.	GMXK K	Lépés Rövid ügetés		
11.	KDKD DFD DG G	D-nél 20 m átmérőjű kör balra, majd 20 m átmérőjű kör jobbra Nyújtott ügetés Állj, köszönés, pálya elhagyása ügetésben		
ÖSSZESEN: kapott pont szorozva 0,5-tel. MAX 55 pont				

ÖSSZBENYOMÁS			PONT	MEGJEGYZÉS
12.		Jármódok		
13.		Lendület		
14.		Engedelmesség és könnyedség		
15.		Hajtó		
16.		Bemutató		
ÖSSZESEN: kapott pont szorozva 0,2-vel. MAX 10 pont				

Értékelés: Valamennyi feladat értékelése 1-10 ponttal:

- 10 kifogástalan
- 9 kiváló
- 8 nagyon jó
- 7 jó
- 6 elég jó
- 5 közepes
- 4 gyenge
- 3 nagyon gyenge
- 2 rossz
- 1 nem megfelelő
- 0 nincs végrehajtva

A feladat végrehajtása során legalább 6 átlagot kell elérni. Maximum szerezhető 65 pont.

Bírálati szempontok

- száronlét
- előremenés
- iramfokozások, átmenetek
- állítások, hajlítások
- munkaképesség és -késztség
- összbenyomás

2. Terephajtó feladat

A szakasz	3000 m	15 km/h	Ügetés
B szakasz	1000 m	7 km/h	Lépés
C szakasz	2000 m	17 km/h	Ügetés

A lépés- és ügetés-szakaszt jól látható módon, egyértelműen kell kijelölni. Az ügető szakaszon 500 m-enként, a lépés szakaszon 200 m-enként távolságjelző karót kell kitűzni.

C szakaszban egy darab fix akadály, három meghajtandó kapuval.

Értékelés: 0-10 pont (kapott összpontszám *3-mal -->összesen kapható 90 pont)

A szakasz: Alapidő: 11-13 perc - 10 pont
Időtúllépés +/-: minden megkezdett 5" után - 1 pont

B szakasz: Alapidő: 9 perc - 10 pont
Időtúllépés: minden megkezdett 5" után - 1 pont

C szakasz: Alapidő: 8-10 perc - 10 pont
Időtúllépés: minden megkezdett 5" után - 1 pont

4. Kondícióvizsga

Az ügetőmunka után közvetlenül, majd 20 perc elteltével légzést és érverést kell számlálni. A kapott értékeket össze kell vetni a nyugalmi állapotban mért értékekkel. Az ügetés utáni túl magas, illetve 20 perc elteltével a nyugalmi állapottól nagyban eltérő értékek a nem kedvező kondícióállapotról utalnak, ez kizárást von maga után.

2.3.4. Viselkedésbírálat:

Napjainkban igen fontos szempont a lovak engedelmissége, együttműködő készsége, könnyen kezelhetősége. Ez részben alkati tulajdonság, részben pedig a ló képzettségéből, előéletéből adsódik. A vizsgán nincs arra lehetőség, hogy a ló felkészülési körülményeit, képzettségét, előéletét a bizottság tagjai ismerjék, hanem a vizsgán látottak alapján kell ezt a szempontot figyelembe venni. A korábbiakhoz képest csökkentett pontszámmal (az eddigi 50 helyett 2x 10 pont), de semmiképpen sem hagyható figyelmen kívül. A nem kellően felkészített ló vizsgája érvénytelen, és ha a képzettsége megfelelő, akkor tehet újra vizsgát.

A viselkedés bírálata a vizsga során:

Nyugodt, fegyelmezett, a feladatokat készségesen teljesíti	10 pont
Túl élénk, nyugtalan, vagy flegma, de engedelmes	8 pont
Nem elég fegyelmezett, a feladatoknak időnként ellenáll	6 pont
Nyugtalan, ideges, vagy fegyelmezetlen	4 pont
Nehezen kezelhető, a feladatoknak ellenszegül	2 pont
Goromba, balesetveszélyes viselkedést mutató ló nem folytathatja a vizsgát.	

Nyereg nélküli részfeladatban: ~~10 pont~~ 20 pont

Nyereg alatti vagy fogatos részfeladatban: ~~10 pont~~ 20 pont

Összesen: 40 pont

A ménvizsgán való megfeleléshez elérendő minimum 60 % az összes megszerezhető pontokhoz viszonyítva. Mindkét vizsgaformánál 80 % feletti teljesítmény a premizált szint.

A vizsgáról ménvizsga-összesítő és lovanként egyedi értékelőlapok (4. melléklet) készülnek, amelyeket papíron és elektronikus úton is az illetékes hatóság rendelkezésére kell bocsátani.

2.4. A központi STV kiváltása szakági versenyeken való sportkipróbálással.

Amelyik ló letette az alapvizsgát, de a központi ménvizsgán nem vesz részt, az alábbi szintű hivatalos versenyeredményekkel válthatja ki a központi STV-t. Alapelve, hogy a ménvizsga csak a ménvizsgánál magasabb szintű versenyeredményekkel váltható ki, kivéve a military szakágat.

- **díjugratás:** 2 hibátlan pálya teljesítése, 5 éves ló esetén 100 cm-es, 6 éves ló esetén 110 cm-es, 7 éves ló esetén 120 cm-es pályán, hivatalos hazai vagy nemzetközi versenyen, a vizsgára megadott időkorláton belül.
-
- **díjlovaglás:** FEI 5 éves fiatal díjló minősítő és döntő program 5-6 év 68%
- FEI 6 éves fiatal díjló minősítő és döntő program 6-7 év 68%
- FEI 7 éves fiatal díjló minősítő és döntő program 7 év 68%
-
- **lovastusa:**
- 4-5 éves ló esetén egy Országos lovastusa forduló és/vagy Bajnokság CCN-A0 90 versenyszámának teljesítése tereppályán akadályhiba nélkül és maximum 15 mp alapidő-túllépésért kapható hibaponttal, díjugratás számban pedig max. 10 összhibaponttal.
- 6 éves ló esetén egy Országos lovastusa forduló és/vagy Bajnokság teljesítése CCN-A 100 versenyszámának teljesítése tereppályán akadályhiba nélkül és maximum 30 mp alapidő-túllépésért kapható hibaponttal, díjugratás számban pedig max. 10 összhibaponttal
- fogathajtás: 1-es fogatban: Egy 'B' kategóriás verseny teljesítése
- 2-es fogatban: egy 'B' kategóriás verseny teljesítése olyan módon, hogy a ménjelölt mindhárom versenyszámban be van fogva.

2. Versenyteljesítmény

A ménvizsgát tett és fedeztetési engedéllyel rendelkező ménnek minősítését az egyesület saját és ivadékaik versenyteljesítménye és tenyésztésben nyújtott teljesítménye alapján végzi el.

Minősítési kategóriák:

- I. osztályú (ajánlott) mén** – maga vagy legalább két ivadéka valamely szakágban országos, illetve nemzetközi szinten versenyez (versenyzett).
- II. osztályú mén** – a ménvizsgát legalább 65%-os teljesítménnyel teljesítette, vagy
  - a ménvizsgát 60-65% között teljesítette, és maga vagy legalább egy ivadéka valamely szakágban regionális szinten versenyez, vagy
  - ivadékainak legalább 90%-a II. osztályú vagy magasabb minősítést ért el kanca, ill. van a fajtában engedélyezett fedezőmén ivadéka
- III. osztályú mén:** - a ménvizsgát teljesítette, de 65% alatt
  - maga vagy ivadéka nem versenyzett, illetve nem értékelhető eredménnyel,
  - ivadékainak kevesebb, mint 90%-a éri el a II. osztályú minősítést, illetve 5-nél kevesebb ivadéka került bírálatra.

3. Fedeztetési engedély versenyteljesítmény alapján

Teljesítménye alapján tenyésztési engedélyt kaphat az a mén, amely:

1. Származása a 3.2.1 pontban leírtaknak megfelelő,
2. A 100 pontos küllemi bírálaton minimum 70 pontot ért el, a mozgásbírálaton minimum 36 pontot úgy, hogy egyetlen bírálati szempontnál sem kapott az adható maximum felénél kevesebbet (azaz nincs olyan komoly küllemi, vagy mozgásbeli hiányossága, ami a tenyésztésből eleve kizárja).
3. Az alábbi teljesítményszintek valamelyikét elérte:

Díjugratás:

Nemzeti 140 cm vagy magasabb pályán egy versenyidényben 3 hibátlan pálya teljesítése (alappályán),

Felnőtt OB döntő első 6 helyezés valamelyike (egyeniben)

Tenyészverseny 5, 6 vagy 7 évesek döntőjében az első 10 helyezés egyike

Díjlovaglás:

Két alkalommal nehéz kategóriában legalább 60 %-os eredmény

Military:

Három nehéz osztályú pálya befejezése két év alatt, vagy

OB nehézosztályban első négy helyezés valamelyikének elérése, vagy egycsillagos nemzetközi verseny befejezése.

Fogathajtás:

Kettes vagy négyes fogatok között OB-n a mezőny első harmadában végez

Távlovaglás:

Két év alatt 3 alkalommal 160 km-es versenyen való részvétel és annak befejezése.

AGRÁRMINISZTERIUM

HUBAI IMRE

mezőgazdaságért felelős államtitkár

Iktatószám: MGEF/63-**A**/2025.

Ügyintéző: Velki Zsófia Roberta

Telefonszám: 06-1-89-62518

E-mail: roberta.zsofia.velki@am.gov.hu

Ügyfél neve: Kisbéri-félvér Lótenyésztő Országos Egyesület

Ügyfél székhelye: 2464 Gyúró, Máriás-tanya, hrsz. 0103/5.

Tárgy: a Kisbéri-félvér Lótenyésztő Országos Egyesület tenyésztési programja 2025. évi módosításának jóváhagyása

HATÁROZAT

Tenyésztési hatósági jogkörömben eljárva a Kisbéri-félvér Lótenyésztő Országos Egyesület (székhely: 2464 Gyúró, Máriás-tanya, hrsz. 0103/5.; nyilvántartási szám: 01-02-0000292; adószám: 19010193-1-07; képviselő: Novotni Péter ügyvezető elnök; a továbbiakban: Kérelmező) 2025. március 31. napján érkezett kérelme alapján Kérelmező kisbéri-félvér fajtára vonatkozó tenyésztési programjának a Kérelmező közgyűlése által 2025. március 16. napján elfogadott módosításait

j ó v á h a g y o m .

Jelen határozat véglegessé válásától Kérelmező tenyésztési programját a jelen határozatban jóváhagyott módosításokkal kell végrehajtani.

Tárgy szerinti ügyben eljárási költség nem merült fel, ezért annak viseléséről nem rendelkezem.

I n d o k o l á s

Határozatomat a fajtatiszta tenyészállatok, hibrid tenyészsertések és szaporítóanyagaik Unión belüli tenyésztésének, kereskedelmének és az Unióba történő beléptetésének tenyésztéstechnikai és származástani feltételeiről, a 652/2014/EU rendelet, a 89/608/EGK és a 90/425/EGK tanácsi rendelet módosításáról, valamint az állattenyésztés tárgyában hozott egyes jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. június 8-i Európai Parlament és Tanács (EU) 2016/1012 rendelet 9. cikk (1) és (2) bekezdései, továbbá az állattenyésztésről szóló 188/2019. (VII. 30.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 5. §-a, 7. §-a, 11. § (2) bekezdés a) pontja és (3) bekezdése, 23. § (1) bekezdése, 26. §-a, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 80. § (1) bekezdése alapján hoztam meg.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatást és a részletes indokolást az Ákr. 81. § (2) bekezdésének a) pontja alapján mellőztem.

Hatáskörömet és illetékességemet a Korm. rendelet 7. §-a, 20. §-a, 23. § (1) bekezdése és 26. §-a, a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 55. § a) pontja, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 54. § 1. pontja és 55. § (2) bekezdésének c) pontja biztosítja.

Kiadmányozási jogom a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 5. § (3) bekezdésének a) pontján, valamint az Agrárminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2023. (VI. 30.) AM utasítás 1. melléklete 24. § (1) bekezdésének c) pontján alapul.

Budapest, 2025. április „25.”

Dr. Nagy István
agrárminiszter
nevében és megbízásából:

Hubai Imre
Allat

Kapják:

1. Ügyfél: Kisbéri-félvér Lótenyésztő Országos Egyesület (2464 Gyúró, Máriás-tanya, hrsz. 0103/5.) – **hivatalos iratként**
2. Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Nyilvántartási és Felügyeleti Díj Igazgatóság, Volpert Balázs igazgató (1024 Budapest, Keleti Károly utca 24., VolpertB@nebih.gov.hu) - **elektronikus levélként**
3. Fejér Vármegyei Kormányhivatal, Agrárügyi Főosztály, Dr. Sziebert Gergely főosztályvezető (8000 Székesfehérvár, Csíkvári út 15-17., elelmiszerlanc@fejer.gov.hu) – **elektronikus levélként**
4. Agrárminisztérium irattár